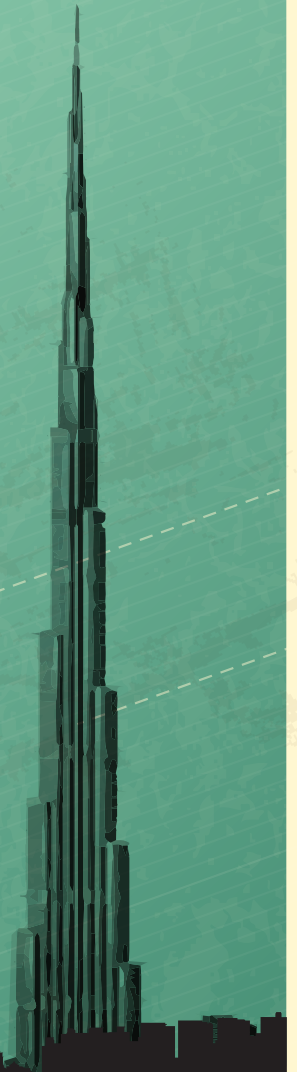

מאורות 2013 עיר

הבה נבנה לנו עיר, ומגדל וראשו בשמים
בראשית, י"א, 4

עד לפני פחות מעשר שנים יותר ממחצית תושבי כדור הארץ עדיין חיו ביישובים כפריים, אבל כבר כשהומצא הכתב לפני אלפי שנים כתבו אנשים בכל רחבי העולם על ערים, ועוד לפני כן הם סיפרו עליהן סיפורים.

המדע הבדיוני תמיד היה ז'אנר עירוני. הוא צמח בערים קיימות, העלה מתהום הנשייה ערים עתיקות ונשכחות ויצר ערים חדשות. בערי המדע הבדיוני מהלכים בני אדם לצד יצורים שאינם אנושיים. הן מתקיימות בכדור הארץ, בחלל ובעולמות אחרים. לערים האלה מוקדש השנה כנס מאורות.

משחר ימיו של המדע הבדיוני היתה הפריה הדדית בינו לבין המדע. יכולתו של הראשון להעניק לשני רעיונות, ושל השני ליישם את הראשון, שימשו בסיס איתן לקשר ההופך חלומות למציאות ולהיפך. מאורות 2013 מוקדש לנושא "עיר". המרחב העירוני נרקם במארג אחד עם המדע והעיר הפכה לתחום דעת אינטגרטיבי, שדה למחקר רב-תחומי. תחומי המחקר בה רבים וכוללים סוציולוגיה, אדריכלות, תרבות, פסיכולוגיה אורבנית, אקולוגיה, ארכיאולוגיה, תחבורה, גלובליזציה, כלכלה ועוד.

הרשות לקהילה ונוער שמחה לארח את כנס "מאורות" זו השנה החמישית, ולשמש כר למעוף, מחקר ודמיון לחוקרי האוניברסיטה וחברי האגודה הישראלית למדע בדיוני ולפנטסיה.

רעות ואורלי

רעות ואורלי

הנהלת הכנס והמבקרים מודים לקרן ירושלים על תרומתה הנדיבה.

אגודה ישראלית למדע בדיוני ולפנטסיה

האגודה הוקמה במאי 1996 כדי לקדם את התחום בישראל, תוך שימת דגש על טיפוח וקידום יצירה ישראלית מקורית. פעילותה כוללת הפקת כנסים, הרצאות בנושאי יצירה ספקולטיבית, הקרנות של סרטי ז'אנר, תחרויות כתיבה מקורית ופעילויות נוספות. האגודה מוציאה לאור כתב-עת מקוון ומפיקה מאז שנת 2009 את "היה יהיה": אסופה שנתית של סיפורי מדע בדיוני מקורי. מדי שנה היא מעניקה את פרס גפן לספרי ולסיפורי המדע הבדיוני והפנטסיה הטובים ביותר.

אגודה ישראלית
למדע בדיוני ולפנטסיה

סגל הכנס:

מנהלים: קרן לנדסמן ואהוד מימון

אחריות מרצים והפקה: נועה רייכמן

פרסום ודוכנים: מורן פרידמן ועופר מתוקי

עריכה: רמי שלהבת

הגהת פרויקט הכתיבה: אלעד אייזן

אחראי מתנדבים: עדו ענבל

תוכן מדעי: ד"ר עמנואל לוטם

אתר, בנייה והפעלה: יעל פורמן וליאור שמש

עיצוב אתר ותוכניה: ברק ברודו

עיצוב מתחם הכנס: אביאל טוכטרמן

וטליה נירגד-חסון

עיצוב לוגו: שרון (מיצי) שמעוני

ייעוץ ותמיכה: תומר קראוטהמר

הרשות לקהילה ולנוער

רעות ינון ברמן ואורלי גרונוולד - קשרי אוניברסיטה קהילה

הרשות לקהילה ולנוער

מאורות

ערים: אנשי ההרס / דניאל סי ודניאל גינדיס

כולם מדברים על בניית ערים, אבל חשבתם פעם כמה קשה (או שמא פשוט להפליא) להרוס אותן? אולי באמת כדאי שנקדיש לכך קצת מחשבה - הרי רבים מסרטי האקשן הגדולים, מ"היום השלישי", דרך "הרובוטיקים" ועד ה"הנוקמים", מקדישים לא פחות זמן להרס הערים מאשר להצלת העולם. ההרצאה פתוחה לסטודנטים לאדריכלות, נבלי על או חיזרים במסווה וגם לסתם סקרנים שמבקשים לשמוע על ערים - ועל חורבן!

דניאל סי: מורה, מרצה ואיש מחשבים.

דניאל גינדיס: חוקר מדע בדיוני, מפיץ ומרצה.

ירושלם, 11:00

אירוע חינוך

ביופילם: עיר החיידקים / אורן אוסטר

העיר משמשת פלטפורמה לשיתוף פעולה בין אנשים, מספקת הגנה ומציעה חלופה מושכת לחיים לבד. גם חיידקים, למרות היותם יצורים חד-תאיים, משתפים פעולה ולא פעם חיים בקבוצה מאורגנת, בקרומים (ביופילם), מרבדים או מושבות שפועלות כגוף אחד. ערי חיידקים נמצאות בטבע במקומות רבים - החל במעיינות געשיים וכלה בפלאק שבשיניים. בהרצאה נכיר את ערי החיידקים על היבטיהן השונים: הגנה, תחבורה, בנייה, שיתוף פעולה וגם רמאות ו"סלאמס", ונתוודע לאתגרים שהן מציבות בפני הרפואה המודרנית..

על המרצה: סטודנט לתואר שני במיקרוביולוגיה, חובב חרקים.

טרמינוס, 12:00

פרא והעיר הגדולה / רן קרויזר

העיר היתה מאז ומעולם סמל הציביליזציה. מולה ניצב "הפרא" - האדם החיצוני שבביקורו בעיר מאיר אותה באור חדש, כשלצדו נמצא שותפו, בן העיר. צמדים כאלה ישנם בשפע, מאנכידו וגלגמש ב'עלילות גלגמש' ועד תומס וברנארד מארקס ב"עולם חדש מופלא". בהרצאה אעבור על כמה דוגמאות לצמדים הללו ועל המסקנות שעולות מהם על העיר כפסגת התרבות.

על המרצה: סטודנט לתואר שני במקרא, ביבליופיל וחוקר מיתוסים ודתות.

טרמינוס, 11:00

אירוע חינוך

עיר שהודבקה לה יחדיו - סדנת בנייה בקרטון / שקד פלגי

הקרטון - החומר של העתיד. בסדנה נבחן את האדריכלות ואת התכנון האורבני העתידי כפי שהם מוצגים במדיה ונתכנן ביחד מיני-עיר. על פי הכלים האלה - ותוך שימוש בהרבה דמיון והרבה ארגזים - נבנה את עיר הקרטון של כנס מאורות. הסדנה תתחיל בחדר ותמשיך לאחר מכן בחוץ. אחרי כן תוצג העיר להתרשמות מבקרי הכנס.

מגיל 10 ומעלה.

על המנחה: חובב מדע בדיוני, יוצר דברים מקרטון וגם מעביר על זה סדנאות.

מטרופוליס, 12:00

מה קורה כשרמזור חוטף מסך כחול? / אורי יאנובר

מערכות רבות בעיר המודרנית נשלטות בידי מחשב. האם הן עלולות לסבול מבאגים דומים לאלה של המחשב הביתי? בהרצאה אציג מקצת מהאוטומציה ששולטת במרחב העירוני: ממכונת הפחיות בבית הספר ועד לרכבות המהירות. אתאר את משמעויות הכשלון הבלתי נמנע של המנגנונים האלה ואדון בגישות הנדסיות שנועדו להתמודד עם כשלונות כאלה. ולא נשכח גם להתייחס לידיעות חדשותיות מהשנים האחרונות, וכמובן גם לרעיונות מעניינים שהעלתה ספרות המדע הבדיוני בנושא הזה.

על המרצה: מהנדס תוכנה ותלמיד מחקר בחישוביות עצבית. חובב מדע בדיוני שמתעניין במפגש בין החברה לטכנולוגיה.

לונה סיטי, 12:00

החברים מארץ עוז: שעת סיפור ויצירה / גילי בר-הלל סמו

לרגל צאתו לאור של "ארץ עוז המופלאה", הספר השני בסדרת "עוז" שכתב הסופר פרנק באום, אתם מוזמנים לשעת סיפור ויצירה עם מתרגמת הספר גילי בר-הלל סמו (מתרגמת סדרת 'ארי פוטר', 'פיטר פן - הספר המוער' ועוד). במפגש נקשיב לפרק מתוך "ארץ עוז המופלאה" ולקטעים מספרי ההמשך בסדרה, נכיר את הדמויות החדשות והישנות דרך אוסף הבובות והספרים של גילי, וניצור סימניות מקושטות בצורת הדמויות האהובות.

על המנחה: מתרגמת ספרי ילדים. לשעבר עורכת סדרת הנוער של הוצאת גרף וכיום מו"לית הוצאת עוז.

13:00, מטרופוליס,

ערים בחלל? תוכניות ההתיישבות בירח ובמאדים / טל ענבר

ההרצאה תעסוק בתוכניות השונות להקמת התיישבות אנושית קבועה על הירח ועל מאדים, ותסקור את האתגרים הטכנולוגיים, האנושיים, הכלכליים ושאר האתגרים הקשורים במיזמי ענק שכאלה. נכיר תוכניות עלומות של ברה"מ וארה"ב להקמת בסיסים על הירח ועל מאדים, ונבחן את האפשרות לבצע תוכניות דומות בעתיד.

על המרצה: ראש המרכז לחקר החלל במכון פישר למחקר אסטרטגי אוויר וחלל. חוקר, יועץ, כותב, מלמד ואוהב חלל.

11:00, ירושלים,

איך מציאים עיר? / אורי ליפשיץ

העיר שבה סיפור מתרחש היא יותר מרקע. לא פעם היא עצמה דמות בסיפור. אבל איך נותנים לעיר אופי? ומאין מביאים את תחושת ההשראה שמקבלים בהליכה ברחובות ניו יורק? את הערפיליות הנינוחה של לונדון? את המחנק הפתח-תקוואי? בשעה קצרה אציג דרכים שונות ליצירת העיר הנכונה ליצירה שלכם - ספר, סרט או משחק תפקידים. יחד ננסה לבנות עיר תיאורטית, תוך לימוד העקרונות של יצירה משותפת והטכניקות של בניית עולם ובניית דמויות.

על המרצה: מאלתר בקבוצת "למאבאטי", ממגישי הפודקאסט "על כתפי גמדים" ומנחה משחקי תפקידים מעל עשרים שנה.

13:00, טרמינוס,

כמו אנגלי בניו-יורק / ד"ר ויקטור צ'רנוב

מה היו חייזרים חושבים על הערים שלנו? מה היינו אנחנו חושבים על ערי חייזרים? עיר היא תוצר של תרבות וטכנולוגיה, והם כמובן שונים אצל כל גזע. חייזרים עם מודעות לכומר, למשל, יעדיפו את ניו יורק על פני טוקיו, עגלל המחסור בעמודי תאורה נוחים בשנייה; קרוקודיל דנדי יעדיפו עיר ללא רמזורים; ובני אדם יעדיפו עיר שבה השלטת לא חוף הצדפים מראה את הכיוון הנכון. ומה תעדיפו אתם?

על המרצה: ד"ר להנדסת אווירונאוטיקה וחלל, חוקר ומרצה בטכניון, חובב מדע בדיוני בזמנו הפנוי.

14:00, ירושלים,

אדריכלות ומדע בדיוני: שורשיה של עיר העתיד

/ עדי רייך רומן

הערים והדימויים הפנטסטיים בספרות ובקולנוע המדע הבדיוני מושפעים לא פעם מרעיונות מעולם האדריכלות - ולפעמים גם משפיעים עליהם בחזרה. בהרצאה נתחקה אחרי שורשיו של עיר העתיד ונקשר את הערים שמציע לנו המדע הבדיוני לערים, רעיונות וטכנולוגיות בנות זמננו. נחקור רעיונות כגון העיר העלית לעומת העיר התחתית ב"מטרופוליס", נשוטט תחת כיפת העיר ב"מערות הפלדה", נחפש את דרכנו במבוכי "עיר אפלה" ועוד.

על המרצה: אדריכלית ומתכנתת ערים, בוגרת תואר ראשון ושני בטכניון עם התמחות בעיצוב עירוני.

13:00, לונה סיטי,

מגדלים פורחים בחלל / יואב לנדסמן

ערים מרחפות בחלל ובהן אלפי תושבים התקיימו מאז ומתמיד בדמיונם של סופרי המדע הבדיוני. אבל במאה השנים האחרונות עמלו גם מדענים על פיתוח רעיונות מהסוג הזה, ובהרצאה הזו נבחן אותם אל מול המציאות.

על המרצה: מהנדס חלל, גיאופיסיקאי ואסטרונום חובב. כותב הבלוג מסה קריטית ומנחה תוכנית האינטרנט האינטראקטיבית החללית.

יורשלים, 15:00

פשעה אורבנית והמלחמה בה - בעבר, בעתיד ובהווה / ד"ר גיא בקר

מה מייחד את מאפייני הפשיעה בסביבה האורבנית? האם הם ייחודיים לעיר או שמא דומים במהותם לפשיעה בכל מרחב אחר? איך התפתח העיסוק בפשיעה הזו ולאן הוא צועד? ההרצאה תעסוק בפשיעה האורבנית במדיה הספקולטיבית ובמציאות העכשווית, תוך דיון בפשעים, עבריינים והניסיונות להתמודד עם שניהם.

על המרצה: קרימינולוג קליני, מומחה לפסיכופתיה, עבריינות סדרתית והערכות סיכון. מרצה בבית הספר לקרימינולוגיה באוניברסיטת חיפה.

טרמינוס, 14:00

ההיסטוריה של עיר העתיד / עמי פומרנץ

מטרופוליס, בלייד ראנר ודו"ח מיוחד - כולם מציגים ערים עתידיות, דימוי שכיח ומשמעותי בסרטים ובסדרות של ז'אנר המדע הבדיוני. הייצוג של עיר העתיד ביצירות הז'אנר השתנה רבות מאז שנות ה-30 של המאה הקודמת, דרך שנות ה-70 וה-80 ועד ליצירות משנות ה-2000. על אילו מבנים מחשבתיים של יוצריהן מעידות הערים, מה השתנה בגיאוגרפיה ובסוציולוגיה של העיר המד"בית מאז ועד היום, ומה כל זה מלמד עלינו?

על המרצה: דוקטורנט לוורולוגיה ולפיזיקה, חובב קולנוע בז'אנר המדע הבדיוני, הפנטסיה ובכלל. עירוני אדוק מילדות.

יורשלים, 12:00

העיר הגלויה, העיר הנסתר / ציפי פישר

בדיסטופיות רבות, המרחב העירוני משקף קיטוב חברתי קיצוני. הז'אנר מציג ערים שהטופוגרפיה שלהן ממשת בצורה הכי פיזית את הריבוד החברתי הנוקשה המונהג בהן, כך ששכבות חברתיות שלמות אינן זוכות לגישה לחלקים מסוימים של העיר. נשתמש בתיאוריות סוציולוגיות כדי להסביר איך יכול הסטטוס-קוו הזה להתקיים, ונשתמש ביצירות קולנוע, ספרות וקומיקס כדי לבחון מהי עיר שיש בה הכל - אך לא לכולם.

על המרצה: בוגרת תואר בקולנוע ותקשורת. כותבת בלוג התרבות "Negative Spaces" וקומיקס הרשת The Mayhem Sisterhood.

לונה סיטי, 15:00

לתכנן את עיר העתיד / איילת גרשוביץ

צמחי תבלין על הקירות, פארקים תת-קרקעיים שטופי שמש, בניינים שמייצרים חשמל ומפיקים מים, מכונות גוגל בדרכים וקומונות עירוניות. כל אלה קורים כבר כיום בעולם הרחב, וגם בישראל. אך האם התכנון בארץ מתייחס לתופעות האלה? איך מתכננים היום לשנת 2050? בהרצאה נראה מה זה תכנון עירוני, נבחן אם הוא מוביל או מובל נחשב מדוע, כדאי להטמיע את תופעות העתיד בתכנון העכשווי, נעלה כמה רעיונות יישומיים וגם נציע חזון אישי.

על המרצה: בעלת תואר שני בתכנון ערים ואזורים, חובבת מדע בדיוני מאז שנות ה-60, ותל אביבית מאוהבת.

לונה סיטי, 14:00

טרמינוס	יורשלים	
פרא והעיר הגדולה רן קרויזר אירוע חינם	ערים: אנשי ההרס דניאל סי ודניאל גינדיס אירוע חינם	12:00-11:00
ביופילם: עיר החיידקים אורן אוסטר	ההיסטוריה של עיר העתיד עמי פומרנץ	13:00-12:00
איך ממציאים עיר? אורי ליפשיץ	ערים בחלל? תכניות ההתיישבות בירח ובמאדים טל ענבר	14:00-13:00
פשעה אורבנית והמלחמה בה גיא בקר	כמו אנגלי בניו-יורק ויקטור צ'רנוב	15:00-14:00
	מגדלים פורחים בחלל יואב לנדסמן	16:00-15:00
טכנולוגיות האח הגדול בשירות התכנון העירוני עמית בירנבוים אירוע חינם	מאה שנות תרבות מעריצים בעיר האזמרגד גילי בר-הלל סמו	17:00-16:00
סימסיטי - לבנות את עיר החלום שלכם עמיחי נוה מרמר	עיר העתיד של ז'ול ורן במבט לאחור ד"ר עמנואל לוטם	18:00-17:00
		19:00-18:00
עיצוב משחק בעמוד אחד: סימסיטי - שיחה מקוונת סטון ליברנדה	ראשית העיור במללכת יהודה המקראית / פרופ' יוסי גרפינקל אירוע חינם	20:00-19:00
הרוס את העיר שלי! עינת סיטרון	בין מטרופוליס לארקדיה - ערים דיסטופיות ואוטופיות במדע הבדיוני / דמיאן הופמן	21:00-20:00
התחבורה הציבורית בירושלים: מדע בדיוני בהתהוות / לילי דאי	בגטו גלי גולן	22:00-21:00
	אירוע סיום	22:00

המחירים בהנחה: לחברי אגודה
ישראלית למדע בדיוני ולפנטסיה
ולחברי המועדון האסטרונומי
הירושלמי

הרצאה של שעה - 20/25 ש"ח
הרצאה / פאנל של שתיים - 30/25 ש"ח
סדנה - 25/30 ש"ח
כרטיסים לנוער (עד גיל 18) לכל האירועים - 10 ש"ח

מטרופוליס	אראקין	לונה סיטי
עיר שהודבקה לה יחדיו - סדנת בנייה בקרטון שקד פלגי		מה קורה כשרמזור חוטף מסך כחול? אורי יאנובר
החברים מארץ עוץ: שעת סיפור ויצירה גילי בר-הלל סמו		אדריכלות ומדע בדיוני: שורשיה של עיר העתיד עדי רייך-רומן
		לתכנן את עיר העתיד איילת גרשביץ
סדנת אוריגמי דפנה קירש		העיר הגלויה, העיר הנסתרת ציפי פישר
	מד"ב העיר ומד"ב הכפר גירי ברנשטיין	אתה לא יודע כלום, ג'ון סנו יוסי לוי
	קאנדור - העיר האסורה של סופרמן כמודל דמוקרטי חתרני / עופר ברנשטיין	בין שלוש ערים: עיר-תחנה במדע הבדיוני הטלוויזיוני (פאנל)
	במקום בו יש חתול - יש תרבות דניאלה הראל	
	העיר החיה ד"ר רועי צזנה	סיפורים מעיר אחרת: הקראה מומחזת
	אני-לו-מפו!... - על תחושת הזרות אורי עמית	עיר הנצח? אהוד מימון
		ערים גדולות בעבר, בהווה ובעתיד עמית בן-בסט

אתה לא יודע כלום, ג'ון שלג / ד"ר יוסי לוי

בשנת 1854 נעזר ד"ר ג'ון סנו במפת העיר לונדון ובנתוני התחלואה כדי לאתר את מקורה של מגיפת הכולרה שהתפרצה בעיר. מאז חלו התפתחויות רבות בהצגת נתונים גיאוגרפיים, ולכולן יתרונות וחסרונות משלהן. מסע בעקבות הדרכים השונות להצגת המציאות בגיאוגרפיה.

על המרצה: מתמטיקאי וסטטיסטיקאי, ספקן מקצועי. בעל הבלוג "נסיכת המדעים".

לונה סיטי, 16:00

הפנדום הראשון? מאה שנות תרבות מעריצים בעיר האזמרגד / גילי בר-הלל סמו

תרבות המעריצים סביב "הקוסם מארץ עוץ" היא בת יותר ממאה שנה. פנפיקים, קוספליי, כינוסים ודיונים סוערים סביב הקאנוני והלא-קאנוני מתקיימים כבר כמה דורות. איך נראתה תרבות המעריצים של תחילת המאה ה-20, מה אפשר ללמוד ממנה, ואיזה יצירות מעניינות היא הולידה?

על המרצה: מתרגמת ספרי ילדים. לשעבר עורכת סדרת הנוער של הוצאת גרף וכיום מו"לית הוצאת עוץ.

יורשלם, 16:00

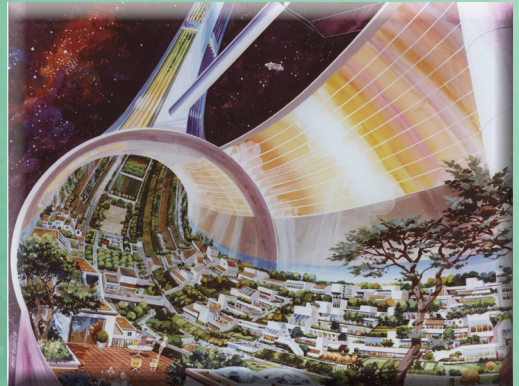
מד"ב העיר ומד"ב הכפר / גירי ברנשטיין

ספרי המדע הבדיוני מציגים לעתים קרובות את העיר כמרכיב הבסיסי של כל תרבות טכנולוגית וקדמה. המצג הזה מתכתב כמובן עם התפתחות הערים על כדור הארץ בעידן ההשכלה והתיעוש. האם העיר אכן הכרחית לחברה עתירת טכנולוגיה? האם טכנולוגיה בהכרח מתחברת לצפיפות? ואיך כל זה מתחבר להתנחלות בכוכבים, לחוות בודדים ולהחלטה המודעת של גזעים שוחרי חלל להתפזר בכפרים קטנים?

על המרצה: מרצה ותיקה בכנסי קומיקס, מדע בדיוני ופנטסיה. ממקימי עמותת אוקי".

אראקין, 16:00

סדנת אוריגמי / דפנה קירש

יש לכם ידיים טובות? רוצים ללמוד לקפל רובוטים, אסטרונוטים וחלליות? הגעתם למקום הנכון. בסדנה נעבוד שלב אחר שלב על יצירת דגמי אוריגמי הקשורים לעולם המדע הבדיוני. ההשתתפות פתוחה למתחילים ולמקפלי אוריגמי מנוסים גם יחד, מבוגרים וילדים..

מגיל 7 ומעלה.

על המנחה: חובבת מדע בדיוני ופנטסיה מנעוריה, מדריכת פסיכומטרי ומקפלת אוריגמי ותיקה.

מטרופוליס, 16:00

טכנולוגיות האח הגדול בשירות התכנון העירוני / עמית בירנבוים

טכנולוגיות מעקב ואיתור, דוגמת מכשירי GPS וטלפונים חכמים, נעשים יותר ויותר זמינים בשנים האחרונות. הטכנולוגיות האלה מספקות לנו מידע מגוון על צריכת המרחב של תושבים, השימוש שהם עושים בתחבורה, החוויה העירונית שלהם ופרמטרים נוספים. מתכננים עירוניים וקובעי מדיניות יכולים להשתמש במידע זה להבנת צרכי האוכלוסייה והבעיות העירוניות החשובות שאיתן אנו מתמודדים כיום. בהרצאה אתמקד בפוטנציאל של שיטות האיתור השונות, על סמך דוגמאות ממחקרים.

על המרצה: דוקטורנט לגיאוגרפיה באוניברסיטה העברית. מחקרו מתמקד בחקר החוויה העירונית באמצעות סמארטפונים.

טרמינוס, 16:00

אירוע חינם

עיר העתיד של ז'ול ורן במבט לאחור / ד"ר עמואל לוטם

בשנת 1863 חיבר ז'ול ורן רומן שנגנז והתגלה בכספת רק ב-1989. הספר תיאר את פריז במאה העשרים כדיסטופיה קודרת המנוגדת לחלוטין לטכנו-אופטימיות שאנו רגילים לקשר עם ורן. האם ורן היה טכנופוב בארון, או שמא הפך את השקפתו על השפעת המדע והטכנולוגיה על האדם והחברה? ומדוע גנזו הספר? בהרצאה אנסה להשיב על שאלות אלה ואחרות, ולהציב את "פריז במאה העשרים" במכלול כתביו של ורן וברוח התקופה שבה חי.

על המרצה: מתרגם ועורך, מייסדי האגודה הישראלית למדע בדיוני ולפנטסיה.

ירושלם, 17:00

סימסיטי - לבנות את עיר החלומות שלכם / עמיחי נוה מרמור

בהרצאה הזו נלמד על המשחק סימסיטי (Simcity) החדש. נראה איך אפשר לבנות עיר ואיך הסימולציה של המשחק מדמה עיר אמיתית. תוך כדי כך גם נגלה איך אפשר להיעזר במשחק כדי ללמד ילדים על תכנון ערים ועוד.

על המרצה: גיימר ותיק, עובד בפיתוח ועיצוב משחקים ומלמד את התחום באוניברסיטה העברית לנוער שוחר מדע.

טרמינוס, 17:00

קאנדור - העיר האסורה של סופרמן כמודל דמוקרטי חתרני / עופר ברנשטיין

ספרי ההיסטוריה מתארים את שנות החמישים בארצות הברית כעידן המקארטיזם - תקופה שבה גל שמרנות וחרדת המלחמה הקרה הובילו לכרסום חריף בעקרונות הדמוקרטיה. אף על פי כן, באותה תקופה בקומיקסים של DC בלטו סיפורים על העיר הקריפטונית קאנדור, שניצלה מהשמדה בקפסולה ששמר סופרמן במבצרו הארקטי. בהרצאה נדבר על המתח בין תפיסות הדמוקרטיה הישירה והדמוקרטיה הייצוגית כפי שהן משתקפות בסיפורי קאנדור, ועל קאנדור כמחאה חתרנית שקטה נגד הגל המקארטיסטי.

על המרצה: דוקטורנט לתקשורת ויזואלית ופוליטית באוניברסיטת קלגרי. מרצה, חוקר עורך ומבקר קומיקס ישראלי ובינלאומי.

אראקין, 17:00

בין שלוש ערים: עיר-תחנה במדע הבדיוני הטלוויזיוני - פאנל

בז'אנר המורכב בעיקר מסדרות של מסע בחלל, מה קורה כשהמצלמה מתקבעת על מקום אחד והמדע הבדיוני נאלץ להתמודד עם ועדות התכנון העירוניות? שלושה מומחים בתחומם יבדקו איך משפיע המקום הנייח על הסיפור, והאם עיר היא סתם עוד מקום לגור בו או שמא היא ישות בפני עצמה?

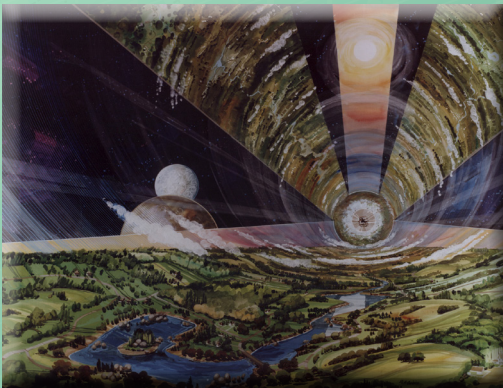
בוריס נפומניאשיי (מנחה): מהנדס חומרים, חובב מדע בדיוני, מנחה, מרצה ומשתתף קבוע בהפקות מקור.

הילה פלג: מתכנתת, חוקרת ספרות חובבת ומרצה על "בבילון 5" בכנסים.

אסנת קדמי: מוכרת בקהילה בכינוי Kinspirit. בעבר מנהיגת קהילת "סטארגייט ישראל".

שמוליק לוטסי: בעל תואר שני במדעי המדינה, כמעט מהנדס, ומפעיל אתר "סטארבייס 972".

לונה סיטי, 17:00

במקום שם יש חתול - יש תרבות / דניאלה הראל

הם היו אליים, הם היו שטנים; הם עצמאיים, הם מסתוריים, הם נופלים תמיד על הרגליים; הם על גגות לונדון, בביוב של אנק מורפורק ועל העצים בארץ הפלאות; הם עוברים דרך קירות בלונה, הם מטיילים באנטרפרייז; הם גם חיים וגם מתים בתיבות תיאורטיות. מסע בעקבות חתולים ז'אנריים.

על המרצה: חובבת מדע בדיוני, פנטסיה, וחתולים בכל הגדלים. צלמת טבע ומתנדבת בבית החולים לחיות בר.

אראקין, 18:00

העיר החיה / ד"ר רועי צזנה

בעתיד הנראה לעין אנו עומדים להיות חלק מעולם שכל עצם בו מחובר ל"אינטרנט של הדברים", ומעביר ומקבל מידע. איך ייראו חיינו בערים כאלו, שבהן כולנו נהיה מנוטרים כל העת, אך גם נוכל להתנהל בצורה הטובה ביותר? ומי בעצם ינהל אותנו? **על המרצה:** חוקר עתידים ביחידה לחיזוי טכנולוגי וחברתי באוניברסיטת ת"א. ספרו "המדריך לעתיד" יצא לאור ב-2013.

19:00, אראקין,

ראשית העיור בממלכת יהודה המקראית / פרופ' יוסי גרפינקל

החפירות בחורבת קיאפה שבעמק האלה השפו עיר מבוצרת מימי דוד המלך. הנתונים מעידים על תכנון עירוני קפדני, שיטת בנייה יעילה וניצול שטח מקסימלי. המסורת העירונית הזאת המשיכה להתקיים בממלכה במשך כ-300 שנה לאחר מכן. **על המרצה:** פרופסור בקתדרה על שם יגאל דיין לארכיאולוגיה של ארץ ישראל באוניברסיטה העברית.

19:00, ירושלים,

אירוע חינם

בין מטרופוליס לארקדיה - ערים דיסטופיות ואוטופיות במדע הבדיוני / דמיאן הופמן

הסיפורים בספר "עיר" של קליפורד סימאק הם דוגמה קלאסית למדע בדיוני פסטורלי שזונח את הערים - זרם שסימאק היה מהכותבים החשובים שלו. בהרצאה נראה כמה מהתפקידים שבהם שימשה העיר במדע הבדיוני - מהתנועה הפוטוריסטית והמכונה של פורסטר, דרך העבודות הפסטורליות של סימאק והדיסטופיות האורבניות של באלארד, ועד ערי המתכת של הסייברפאנק. **על המרצה:** מהנדס בהכשרתו. עוסק בקשרים שבין מדע בדיוני, מדע וחברה.

20:00, ירושלים,

עיצוב משחק בעמוד אחד: סימסיטי - שיחה מקוננת סטון ליברנדה

איך אפשר לבנות משחק מורכב ומרתק באמצעות עמוד אחד בלבד? סטון ליברנדה, היוצר של סימסיטי (Simcity) החדש מסביר בשיחה מקוננת מיוחדת ל"מאורות" איך זה אפשרי ומהו הקונספט של "עיצוב בעמוד אחד" בעולם המשחקים.

האירוע יתקיים באנגלית.

סטון ליברנדה: מעצב ומפתח משחקים יותר מעשור. עבד בין השאר על דיאבלו 3 והוביל את פיתוח סימסיטי החדש.

19:00, טרמינוס,

סיפורים מעיר אחרת: הקראה מומחזת

הקראה מומחזת בהשתתפות שחקנים של סיפורי מדע בדיוני ותיקים וחדשים, עם אסימוב וחברים.

כתיבה: אייזק אסימוב, יעל פורמן ועוד

משחק: אדוה קמחי, אורי ליפשיץ, ענבר מאירסון ועוד

הפקה: מאיה גרשוביץ

בימוי: רותם ברוכין

19:00, לונה סיטי,

בגטו / גלי גולן

במרחבי החלל פזורות ביצירות המדע הבדיוני ערים אקזוטיות ומעניינות מלאות חיזרים אקזוטיים ומעניינים. וביניהן אי אלו בני אדם בודדים וגלמודים. ההרצאה תעסוק בדימויים של בני אדם כמיעוט בערים חייזריות גדולות ומפחידות לעתים, בדרכים שהובילו אותם אליהן ובאורח חייהם בערים הללו.

על המרצה: סטודנטית לסיעוד, הייטקיסטית לשעבר, קוראת ותיקה של מדע בדיוני, סלשרית שרופה.

יורשלים, 21:00

הרוס את העיר שלי! / עינת סיטרון

בקולנוע ובטלוויזיה הצליחו מפלצות, מדענים, ארכי-נבלים וסתם עוברי אורח תמימים להחריב אינספור ערים. למזלנו הם עשו את זה בצורה פיוטית ואסתטית. בהרצאה נסקור כמה מהאסונות המרשימים ביותר שהמסך יכול להציע לנו ונבחר יחד למי מכל הקטטרופות האלה מגיע תואר "העיר ההרוסה המוצלחת ביותר".

על המרצה: בוגרת תואר ראשון בקולנוע וטלוויזיה, מפיקה ותסריטאית בהתהוות. יו"ר האגודה הישראלית למדע בדיוני ולפנטסיה.

טרמינוס, 20:00

התחבורה הציבורית בירושלים: מדע בדיוני בהתהוות / לילי דאי

ההרצאה תסקור את השחקנים המרכזיים בתחום התחבורה הקיימים כיום ואת אלה שמציע ז'אנר המדע הבדיוני. נציע תיאוריות והסברים למצב הקיים, נסקור קווי זמן אפשריים לעתיד ונסה להכריע אם יכול כלכל להיות פתרון להתניידות בעיר המורכבת שלנו.

על המרצה: כותבת מדע בדיוני, חברת ועד האגודה הישראלית למדע בדיוני ולפנטסיה ומייסדת תא "הרחפת הקלה".

טרמינוס, 21:00

עיר הנצח? / אהוד מימון

ירושלים כונתה "עיר הנצח" - שם מחייב בהתחשב בזה שנצח הוא זמן ארוך מאוד שעדיין לא ראינו את כולו. בהרצאה אנסה לבחון את דמותה של ירושלים כפי שהיא מצטיירת ביצירות מדע בדיוני אחדות, ובעיקר בכאלה שמתארות את העתיד.

על המרצה: מתגם ועורך. עורך אתר האגודה הישראלית למדע בדיוני ולפנטסיה ואסופת סיפורי המקור "היה יהיה".

לונה סיטי, 20:00

ערים גדולות בעבר, בהווה ובעתיד / עמית בן-בסט

העיר הגדולה מלווה את האנושות מאז התקופה הקלאסית ותמשיך ללוות אותנו גם בעתיד הנראה לעין. בהרצאה נראה איך הערים התפתחו, גדלו והשתנו בזמן שעבר מאז רומא העתיקה, ונסה לשער איך ייראו הערים ותושביהן בעתיד הקרוב. כמו כן נדון בדרכים שבהן אנו מנסים לצפות את העתיד - ומדוע אנחנו נכשלים בדרך כלל.

על המרצה: דוקטורנט למדעי המחשב שמתמחה באלגוריתמים אבולוציוניים. ספקן, סקרן, חובב מדע בדיוני ומדע, ומרצה כשיוצא.

לונה סיטי, 21:00

אני-לו-מפו!... - על תחושת הזרות / אורי עמית

בסיפורים רבים משתקפת תחושה קשה של זרות בין האדם לבין המציאות, עד כדי חוסר התאמה וחוסר שייכות. לא פעם עולה השאלה הקיומית: אולי אני לא מפה. בהרצאה נבחן כמה סיפורים כאלה בז'אנר המדע הבדיוני ונסה להבין את מקורות הזרות מנקודת מבט ספרותית, פסיכולוגית ופילוסופית. במקביל גם נציע כמה דרכי התמודדות.

על המרצה: מרצה ותיק, מנחה קבוצות ועובד נוער. בעל תשובה ושאלה. מחובר לתנ"ך, ספרות פסיכולוגיה ולטאו.

אראקין, 20:00

**רעידות אדמה ואדריכלות
מבנים – סדנה פעילה לילדים
איליה אובלסקו**

ערים רבות נחרבו עד היסוד ברעידות אדמה, מהעת העתיקה ועד היום. תרבויות ממזרח וממערב פיתחו מגוון שיטות אדריכליות שנועדו להתמודד עם הסכנה. השיטות האלה מסתמכות על מגוון עקרונות פיזיקליים והנדסיים שנסביר – וגם ניישם.
על המנחה: מדריך בוגר שוחר מדע במחנה רעש ורעידות אדמה.

**בניין נוער שוחר מדע
18:00-19:30**

אירוע חנים

על השולחן - משחקי לוח

מנחה: אביעד בן-דב
מחפשים משהו קצת שונה לעשות עם החברים? משחקי לוח אינם רק מונופול וטאקי - בואו להיחשף למשחקים הדורשים חשיבה יצירתית, טקטיקה, פוליטיקה מסביב לשולחן, וכמובן רצון בריא ליהנות.
על המנחה: שחקן חובב, מארגן אירועי משחקי לוח בזמנו הפנוי.

בחנים במהלך היום בחדר מוס איילי

**סיור והפעלה בספרייה הלאומית
אירוע חנים**

הספרייה הלאומית שמחה להזמין את משתתפי "מאורות" לסיור מרתק בעקבות אוצרות הרוח שלה. במהלך הסיור נתוודע מקרוב לפעילות הענפה של הספרייה הוותיקה. נכיר כמה ממטמוניה הייחודיים הקושרים הערים היסטוריות מן הארץ ומהעולם וניחשף לאתגרים הניצבים בפני הספרייה כגוף האמון על שימור המורשת היהודית והארצישראלית, על רקע הטכנולוגיות של המאה ה-21.

12:00-10:50, יציאה מרחבת הדוכנים של הכנס

פעילות למשפחות בספרייה הלאומית

מפגש עם עולם הספר. במהלכה נתוודע לגודלי הספרים בספרייה, מהגדול ביותר ועד לזעיר שבזעירים, נצפה במפות ערים ראליות ודמיוניות ואף נכין אותן ביחד.

12:00-13:00

ערים בדי

שלושה מיזמי כתיבה מיוחדים ליוו את הכנס השנה - פרויקט סיפורים קצרים ושני סיפורים ארוכים שפורסמו בהמשכים בחודש שקדם לכנס. כתמיד, מיזמי הכתיבה של "מאורות" גורמים לנו לעמוד בהשתאות מול היצירתיות של סופרי המדע הבדיוני בישראל.
קראו את הסיפורים באתר הכנס.

עריכה: אהוד מימון ורמי שלהבת
מרכזת הפרויקט: דורית תמיד
עריכת לשון: אלעד אייזן